

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IV. An verè Suauis affirmet, Primis Oecumenicis Conciliis praefuisse
Caesares, eorumque administros; vsumque habendi alios congressus,
praeter solennes Sessiones, inductum ex eo, quòd illi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

10 Postremò, vbi visus est Suauis sanctus Cyprianus affirmare quod
 ipsemet affirmat, ibi apertè Suauis contradicit. Etenim si à Cypria- 1546.
 no docemur, vnum esse Episcopatum, cuius partem suam quicum-
 que Episcopus obtinet *in solidum*, dum multos Episcopos æquiparat
 multis radiis, qui tandem vnum Solis lumen conficiunt, multisque
 ramis, qui eundem omnes vigorem trahunt ab eodem trunco, hæc
 planè exempla Suauis doctrinam oppugnant. Vnus è Solis radiis
 num fortè ad illuminandum transgreditur locum ab alio illumina-
 tum? Vnus ramus alterius frondes ac folia enutrit? Quid plura?
 Nonne disertis verbis mentem suam explicat Cyprianus? *Vnum*,
 inquit, *est Caput, vna origo, & vna mater*. Hæc est vnitas, quam ille
 affirmat in Ecclesia, vnitas Ordinis in singulis æqualis, & quâ singu-
 li redduntur idonei ad exercenda vbique locorum Episcopi mini-
 steria: vnitas Capituli, hoc est Petri, eiusque Successorum, in quâ
 Christus fundauit Ecclesiam, & cui perstant innixæ omnes huius
 Regiæ columnæ, non verò Dioceseon confusio. Videamus por-
 rò, an Suauis, dum alia pro certis assumit, veracior sit ex lege Poë-
 tarum permiscendi veri cum falso, quasi nummos sinceros cum
 adulterinis, vt æquè omnes accipiantur.

C A P V T I V.

*An verè Suauis affirmet, Primis Oecumenicis Conciliis presuis-
 se Cæsares, eorumque administratos; vsuque habendi alios con-
 gressus, præter solennes Sessiones, inductum ex eo, quòd illi am-
 plius non presiderent: vbi etiam de suffragiis, per capita
 an per nationes numerandis.*

Postquam descripsit Suauis ex ingenij sui figmento peculiare
 Synodos, habitas à fidelibus cum insectationibus vexabantur,
 in quo lectores à me detineri operæ non est, Oecumenicas de-
 lineat, inchoatas post susceptam ab Imperatoribus Romanis Fidem,
 & post Ecclesiæ pacem. Has dicit ab Imperatoribus eorumve Præ-
 fectis conuocatas: *Gubernabatur, inquit, actio ab illis Principibus, seu
 Magistratibus, qui Patres congregauerant: ipsi actionibus intererant, eas
 proponentes ac moderantes, obortasq; in modo agendi controuersias inter lo-
 cutoris sententiis decernentes, relicta confessus iudicio definitione capituli
 præcipui, cuius gratiâ Conuentus coaluerat.* Pronuntiat id constare de
 his Conciliis, quorum extant Acta, vt de Ephesino, coram Candi-
 diano Comite, & clariùs de Chalcedonensi, coram Marciano, ac de
 Y y 2 iis,

1546. iis, quorum Acta non extant, vt de Nicæno primo, idem ex Histori-
corum testimonio comprobari.

A priscis Imperatoribus compulsos ad Concilia ex variis Imperii
Prouincijs Antistites, sic ab illis Romano Pontifice postulante, ve-
rum est; idemque pariter Imperatores recentes aliique Principes
Tridentino præstitere. Verum itidem est, ea de causa priscos illos
interdum *Conuocatores*, per laxiorem quamdam significationem ap-
pellatos. Verum præterea est, ab ipsis suarum virium operam Con-
cilijs impensam, eosdemque aut præsentibus illis adfuisse, aut per
summos ministros, quò turbas repellerent, insolentiamque con-
pescerent: & ad hanc rem Clemens & Paulus tam enixè petierunt
à Carolo V. vt ipsemet adesset Concilio, quod toties narratum
est. At vel ex propria auctoritate, & absque iussu Pontificio Con-
cilia ab illis coacta, vel postea illis præfuisse, falsum est. Quam
id ipsis facere licuisset, qui nullà, nisi profanà iurisdictione fru-
bantur, quiq; Cæsari ac Tiberio successerant, non Petro, quem
sibi Vicarium Christus contulit? Præterquam, quod si de conuoca-
tione loquamur, cum integrâ totius Christiani Orbis domina-
tione minimè potirentur, quàm auctoritatis vi cunctos Episco-
pos accersere potuissent? Quod potissimè locum habet post adu-
multiplicatam paulatim Regnorum diuisionem in Christiana Re-
publica: vt proinde dici oporteat, à Christi prouidentia deman-
datum fuisse id muneris alteri cuidam potestati, quæ reliquis Chri-
stianis in rebus Religionis præfesset. Ea verò sola S. Petri Cathedra
est, ob quam Roma, vt obseruauit ^a S. Leo, adeoque illi assensum
cecinit ^b S. Prosper, illà etiam ætate *latius præsidebat Religione Do-
nà, quàm dominatione terrenà.*

^a In Sermo-
ne de SS. A-
postolis Pe-
tro & Paulo.
^b De ingra-
tis.
^c Epist. 95.
cap. 27.

Hiscæ verò rationibus effecta respondisse, antiquitatis memo-
menta testantur. Idem S. Leo in Epistola ad Turbium ^c scribit:
Mittimus literas ad Fratres & Coepiscopos, Tarraconis, Carthagini, Lusitaniae, & Gallie, & intimamus ipsis Concilium Synodi Generalis. Et ante
ipsum Sixtus Tertius, in Epistola ad Orientales: *Valentinianus Au-
gustus nostrà auctoritate ordinauit, vt Synodus congregaretur.* Adrianus
Secundus in Epistola ad Basilium Imperatorem, quæ fuit recitata
in prima Actione octauæ Synodi, sic loquitur: *Volumus industriam po-
tatis vestra numerosum ibi Concilium celebrari.* In quibus verbis depre-
henditur, quo pacto Concilia à Romano Pontifice, & quo à Cæ-
sare conuocarentur: ab illo tamquam à causa potissima, & per ve-
luntatem imperantem, ab hoc tamquam ab instrumento, & per
industriam exequentem. Hæc autem loquendi ratio, de Romano Pont-

Pontificis auctoritate, apparet pariter usurpata ab Episcopis illius ætatis. Refert Theodoretus, Patres in primo Concilio Constantinopolitano congregatos scripsisse ad Damasum Romanum Pontificem his verbis: *Conueneramus Constantinopoli ad literas vestre Remissas à Theodosio piissimo Imperatore post Concilium Aquileiense.* Et inter Epistolas, quæ spectant ad Synodum Chalcedonensem; vna extat quorundam Episcoporum ad Leonem Imperatorem, quæ ita habet: *In ciuitate Chalcedonensi multi sancti Episcopi conuenerunt mandato Leonis Pontificis, qui verè est Caput Episcoporum.* Nobis Historias, non de Religione controuersias scribentibus, satis sit, Suauis confidentiam breui confutatione retudisse, non temerè minùs quam asseueranter contrariam affirmantis. Iam verò cupienti falsitatem pernoocere copiosiore dissertatione conuictam, licebit ea iustrare, quæ scripserunt de industria complures auctores sapientissimi, æ præsertim duo præclari Purpurati, ^b Turrecremata, & ^c Bellarminus.

4 Nec sibi deest hominis temeritas in altera parte audacter affirmanda, dum ait, veteres Imperatores præfuisse Conciliis. Fuit hoc Brentij ^d hæretici mendacium, quod ne ipse quidem ^e Calvinus affirmare ausus, qui planè intentus ad excludendos à Præsidum munere in Nicæno S. Siluestri Legatos, nec alium nactus quem posset congruè præficere, satius habuit comminisci, Athanasium ibi præfuisse, tamen id temporis adhuc Diaconum, eoque adductum ab Episcopo suo Alexandro. Per quod inuentum studuit opinionem doctrinæ cum iurisdictionis auctoritate confundere; eâ planè ratione, quâ quis diceret, Rhemeni Concilio præfuisse Bernardum.

Enimuerò Brentij ac Suauis dictum adedò redarguitur mendacij veterum monumentis, vt Basilius Imperator sub finem octauæ Synodi fateatur, à Constantino post omnium Episcoporum nomina suum subscripsisse Nicænæ; cum tamen Legatorum S. Siluestri subscriptio primo loco posita legatur. Compertum etiam satis est, ab eodem Constantino infra cunctos Episcopos sibi sedem delectam, vt ^f Theodoretus & ^g Eusebius narrant. Id ipsum confirmatur per ea quæ ^h Rufinus commemorat, illum videlicet Imperatorem professum se minorem Episcopis, atque decere, vt inter illos non tamquam iudex, sed tamquam iudicandus degeret. Adeo igitur Suauem audere citra vllum examen, citra vllam probationem pronuntiare, scriptores illius temporis tribuisse Constantino hoc præsidendi munus in Nicæno Concilio, perinde atque narraret, eidem contra Maxentium victoriam tribuisse.

At ad ea Concilia descendamus, quorum Acta extant, & in ipsis

1546.
a In lib. 5.
Historiarum
cap. 9.

b Lib. 3.
Summa Ec-
clesiæ cap. 6.
c Lib. 1. de
Concil. cap.
12. & 13.
d In Prole-
gomeno in
Petrum So-
tum
e In lib. 4.
Instituti-
onum c. 7. sub
initium.

f Lib. 7. de
Histor.
cap. 7.
g Lib. 3. Vi-
ta Constanti-
ni.
h Lib. 10.
cap. 1.

1546.

facti euidencia, sicut Suauis ait. De duobus prioribus solum loquar, ne huius auctoris fabula ad longius episodium me distrahat. Libetne cognoscere, an & quæ in Ephesino fuerit præsidendi ratio Candidiani Comitis, à Suauis commendata? De Candidiano Theodosius & Valentinianus, dum eum ad Concilium mittunt, inscribunt: *Candidianum præclarissimum &c. ad sacram vestram Synodum ire iussimus, sed eâ lege & conditione, ut cum questionibus & controversiis, quæ circa Fidei dogmata incidunt, nihil quidquam commune habere, nefas est enim, qui sanctissimorum Episcoporum catalogo adscriptus non est, illum Ecclesiasticis negotiis & consultationibus sese immiscere: verum et Monachos, & seculares, & ceteros denique omnes, qui huius spectandi causa vel eò nunc confluerunt, vel in posterum fortè confluent, ab eadem conciuitate modis omnibus submoneat.* At verò ibi præfuisse Cælestinum Pontificem per suum Legatum, concordî voce confirmant omnes Historici, quos Bellarminus latè recenset in * lib. 1. de Conciliis.

* Cap. 19.

Iam ad Chalcedonenſe gradum faciamus, in quo maiorem reclaritatem Suauis iactitat. Numquid aliud ibi comperit, quam supra omnes Episcopos Marcianum confedisſe? Idem pariter contigisset in Tridentino, si Carolus Quintus adfuisset. Ceterum, si certò scire cupimus, quis ibi fuerit Præſes, ac Iudex Ecclesiasticarum omnium caularum, id nos edocebit tum qui præfuit, tum ipsa Synodus, tum Pulcheria Augusta. S. Leo Magnus, Epistola 40. ad idem Concilium, de suis Legatis hæc habet: *In his, qui à Sede Apostolica directi sunt, me Synodo vestra fraternitas existimet præſidere.* Ipsi verò Legati, qui, ut apparet, omnium primi semper & loquuntur & subscribunt, Actione tertiâ in hanc sententiam verba faciunt: *Sanctissimus ac beatissimus Archiepiscopus magne & senioris Romæ Leo, per nos, & per præsentem sanctam Synodum, unâ cum ter beatissimo & omni laude digno beato Petro Apostolo, qui est Petra & crepido Ecclesiæ Catholice, & ille, qui est recta Fidei fundamentum, mudauit Diocesanam tam Episcopatus dignitate, quam etiam & ab omni Sacerdotali alienauit ministerio.* Ita illius Concilij Acta pronuntiant, scripsisse ac dicente absque vlla cuiuspiam contradictione Pontificem, eiusque Legatos. Postea Synodus ipsa, in Epistola quam ad Leonem scripsit, inuitur verbis: *Tu quidem, sicut membris caput, præcras in iis qui tunc tenebant ordinem, beniuolentiam præferens; Imperatores verò, ad ornandum decentissimè præsidebant.* Alia igitur præsidendi ratio habebatur Romano Pontifici, alia Imperatori: illa interior, & tamquam capitis, membra moderantis; hæc exterior, & tamquam coronæ, frontem exornantis. Sed tandem rem totam reponamus in iis, quæ de hoc

hoc scribit Pulcheria Augusta, cui omnis auctoritas, totumque regimen innitebatur. Habetur ipsius Epistola ad sanctum Leonem, quæ de mittendis Episcopis hoc pacto loquitur: *Et illic facto Concilio & de Catholica confessione, & de his Episcopis, qui sese ante hoc se-gregauerunt, sicut Fides & Christiana pietas exigit, te auctore decernant.* Non ergo solum caput præcipuum, cuius causâ coaluerat Conuentus, definitioni Concilij committebatur, prout Suauis affirmat; sed contumacium Episcoporum damnatio: atque hoc totum à Concilio peragendum erat ex Romani Pontificis auctoritate. Nolo fusiùs hac de re agere, ad aliud librorum descriptionis genus spectante: necesse tamen mihi fuit, commonere minùs peritos lectores, quàm tutum sit ipsorum fidei, illius narratoris inniti structura, cuius fundamenta non cæmentitia, sed commentitia sunt.

6 Pergit porò dicere; Nullum fuisse antiquis Synodis discrimen priuatorum coetuum, ac Sessionum publicarum; nullam actionem cæremonis impensam; omnia per designatos scribas adnotari; omnia esse Concilij Acta, quæ in lucem edebantur, & non sola decreta, vt in Tridentino sancitum est. Cur etiam non dixit, Principis temporibus in more non fuisse Principibus tot diuersa ministrorum munera, seu qui essent ab epistolis scribendis, seu qui consiliis ac cæteribus interessent; tot cæremonias, tantam titulorum varietatem, cum numerum Oratorum, qui vt ordinariis modò, modò extra ordinem destinantur, quæ negotij quæ officij causâ? At neque tunc per statos tabellarios ex vna in aliam Prouinciam literæ deterebantur. Cùm igitur hominum sensa ac ciuile commercium vel magis expolita sint, vel certè mutata, necesse est, vt pro illorum varietate variauerint pariter rationes Ecclesiasticarum rerum agendarum, quæ tractantur per homines, & propter homines, qui nunc viuunt, & cum animorum propensionibus, moribusque qui nunc in illis vigent, non qui per antiquiores ætates viguerunt. Quapropter deridenda meditatio esset, & planè inepta, quæ in opus deduceretur, si quis vellet in præsentia morem seruare veteris simplicitatis in Ecclesiasticis conuentibus, in quibus & suas partes summi Principes agunt, & agitur de rebus summi momenti, ad felicem Reipublicæ statum. Perinde ac pariter foret, si nostri æui templi architecturæ legibus extruerentur, quadringentis abhinc annis vsurpatæ, similiter illius temporis picturam sacræ Imagines in Altaribus retinerent, & illius temporis harmoniam sacræ psalmodiæ concentus.

7 Addit Suauis: *Contingebat absque dubio aliquid interdum temerariam*
ex

1546. *ex alicuius imbecillitate; sed charitas, quæ fratris noxas excusat, illud obtegebat.* Ita enim uerò: sed hac ætate, quâ homines gignuntur contrariam animorum affectionem gerentes, cuiusmodi Suauis est, qui non modò retegunt Antistitum maculas, sed è sepulchris eruunt, sed amplificanc, sed procreant; opus est, ut aliis cautionibus ueremur, imitantes in hoc eam formam, in peragendis negotiis diuersam à veterum more, quæ prudenter in ciuilibus negotiis adhibetur. Nec mihi quispiam opponat, magis decere sinceritatem Ecclesiasticam, absque his inuolucris rem agere, à profano artificio petitis: falsissima enim uerò positio, quæ sub specie sinceritatis imprudentiam inducit. Nulla consuetudo tantum prodest, quantum ea, quâ pudor ac uerecundia custoditur, ne palàm peccetur. In Christiana Republica huius ruboris ut emeretur uinciola, præberet sanè cunctas diuendere Phœnicæ purpuras. Sileat seu inuicem, seu nequitia: non propterea Christianum genus fictione deterret, sed modestiâ melius euasit, si studiosiùs quàm antea honestatis et decori in functionibus publicis rationem habet: cum certè argumentum sit haud indomitæ animi impotentia, posse illi, cum leuauerit, frænum iniicere.

Hæc itaque huiusce mutationis causa est in habendis priuatis cœtibus; non ea quam Suauis adducit, hoc est, arrogata sibi à Romano Pontifice auctoritas præsidendi, profanis Principibus inde prorsus eiectis, quorum timor Episcopos in publicis Sessionibus intra fines officij continebat. Ac primò quidem satis liquet ex dictis, hanc auctoritatem haud recenter à Romano Pontifice quaesitam.

Secundò, longè maior fuit, & absolutiùs ea exercita in antea Conciliis, præsertim habitis in Occidente, cum in Occidente nulla validior potentia de supremo regimine rerum Ecclesiasticarum cum Pontifice contendebat; neque Principum intererat, quid in Conciliis definiretur: quamquam fuerit postmodum in Tridentino uisitata, cum præualida hæreticæ factionis contentio, variisque ad res politicæ respectus profanæ potestatis, adigebant Petri Cymbam, ut per fretum angustissimum, uentisque contrariis agitarum nauigaret. Postremò, si recentes Synodi, ob excussum Principum metum, effrænatiùs se gesserant, ergo quidquid ipsæ auctoritatis ac prerogatiuæ in Romano Pontifice agnouere, haud certè ab illis per metus uolentiam extortum, sed per Concilium spontè delatum. Cum autem hæc, necessitas, & hæc consuetudo secretorum confessum, ne in contentiones indecoras prorumperetur in publicis Sessionibus, Suauis teste, in summum excreuit in Tridentino; ergo Concilium

cilium hoc seruire non fuit, quale toto suo volumine suadere idem conatur, sed omnium, quæ celebrata vniquam fuerint, maximè liberum.

1546.

9 Præter mendacia iam dicta, spargit etiam Suavis aliquid veri, sed valdè fucatum. Vnum adducamus. Scribit, Legatos * per literas, ad mandata, quæ memorauimus, deprecanda missas, petiisse inter cetera, an essent suffragia numeranda pro Nationum, an pro capitum ea ferentium numero. Quod planè verum. Sed addit, eosdem præmonuisse, priorem modum reiiciendum, ne cuiusque peculiaris Nationis Episcopi vnà inter se coalescerent, adeoque irritus cederet maior Italicorum numerus, in Sedem Apostolicam præ ceteris fidelium. Quod totum fimbriæ sunt, in officina Suauiana contextæ: Legatorum siquidem literæ nihil habent præter hæc: *Nescimus, an tentaturi sint computare suffragia per Nationes.* Deinde pariter affingit redditum Romæ responsum, consonans Legatorum sententiæ, hæc etiam ratione à Pontifice confirmatæ, quòd hanc computandi suffragij consuetudinem per Nationes, Synodi Constantiensis ac Basileensis induxerant, haud certè imitandæ. Illud tamen verum est, in responsionibus * Romæ delatis cum reliquis capitibus satisfaceret, ne vnum quidem verbum legi de hac re, quippe huiusmodi, de qua Legati scripserint fieri posse vt ea proponeretur, non verò fuisse propositam, imò ne animo quidem destinata; adeoque tam festinà deliberatione minimè indigentem. Quòd si Pontifex responsum super eo reddidisset, haud certè scripsisset, Constantiense Concilium imitandum non esse, relictis potius huiusmodi sensis Luthero, qui in illud rabidis execrationibus debacchabatur. Neque in eo Concilio sancitum est, per Nationes suffragia computanda esse tamquam ex ordinario ritu, cum id neque per sacros Canones fuerit comprobatum, neque in more positum in Ecclesia, sed tamquam extra ordinem vsurpatum, ob peculiare rerum condiciones.

* Ad Farnesium, 14. Decembris 1545.

* Vltimè Decembris 1545. & 21. Ianuar, 1546.

10 Ex manuscripto fidei haud contemnendæ didici, Venetiis in Bibliotheca S. Marci seruari volumen Bessarionis Cardinalis, in quo Constantiensis illius Concilij Acta continentur, ibique narrari, cum ageretur de componendo dissidio, quisnam legitimus esset Pontifex, dubitationem subortam, ne Antistites Italici, ingenti aucti numero ab intruso Ioanne XXIII. ab eoque tum iureiurando, tum minis, tum etiam donis secum obstricti, quorum plerique inopes & pecuniæ & animi, reliquarum omnium Nationum suffragia multitudine obruerent, Synodumque Ioannis voluntati manciparent. Eapropter Nationes quatuor, quæ tunc aderant, nimirum Italicæ,

Pars I.

Z z z

lica,

1546.

lica, Germanica, Gallica, Britannica, cum abesset Hispanica, seorsim reipsa simul coactæ; ac postrema tres conuenere, vt ex Nationibus calculi aestimarentur: nec illis postea Italici obstitere. In Basileensi, peculiaris habita agendi ratio. Etenim quatuor Patrum cœtus destinati, quos *Deputationes* nominarunt, vnam de Fide, de Præalteram, tertiam de Reformandis moribus, quartam de Bono communi; adeo vt negotia in suo quolibet cœtu prius digesta, postea in reliquis omnibus expenderentur. Sed consultum fuit, vt singulis cœtibus par ex singulis Nationibus numerus interesset, cautumque ne quid ad generalem conuentum referretur extra grauem necessitatem, nisi prius in proprio cœtu, mox in ceteris omnibus, vti certe in ipsorum tribus comprobatum fuisset. Sed alibi fortasse succurreret opportunitas ad hæc ipsa tractanda. Interim pro se quisque reputet, iudicandi munus hominumne sit, an regionum; & vtrum pauci homines in rebus ritè intelligendis discernendisque arce habendi sint pluribus, eò quod regio vnde proficiantur, situ sit amplior.

* Præsertim in enarranda legatione Moroni Card. ad Ferdinandum Cæsarem, Oenipontem anno 1562.

CAPVT V.

Quid in secunda Sessione actum.

Prestituto die 17. Ianuarij secunda Sessio habita. Solemniter in ea Sacris operatus est Ioannes Fonseca Stabienfis Antistita: ac Latine concionatus de corruptis moribus, læsæque Religionis, Coriolanus Martiranus, S. Marci Episcopus. Inde perfolans ex more precibus, Angelus Massarellus, qui Ceruino Cardinali ab Epistolis erat, & ante biduum à cœtu delectus, vti Synodo à Secretis tantisper esset, dum id muneris alicui firmiter demandaretur, Legatorum nomine illam admonitionem recitauit, quam Summus primo inchoationis die habitam falso dicit. Eam à Polo Cardinali confectam comperio in monumentis Seripandi, qui tunc ibi aderat vt supremus Eremitanorum Præses, & quem alia tempestate proponet hæc Historia Purpurâ spectabilem, & inter Concilij Præsides confidentem. Admonitionis summa in eo sita erat, vt ad deflendas ex animo noxas Patres compelleret, moresque ad operum exempli formam restituendos; quæ cum in quibusdam iam tam conspicerentur, sperandum esse dicebat, in eorum animos Spiritum Sanctum illapsum: nec leue pignus Diuinæ miserationis esse illam

* Complectuntur initia Concilij vsque ad 5. Februar. ann. 1546. & seruantur apud Barberinos.

Autographum cuiuscumque scripti citandi, est Neapoli

apud Augustinianos, in Conuentu S. Ioannis in Carbonario: hoc verò Auctor, Alexandri VII. auctoritate Romam portandum curauit, & tulpexit.